

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ι'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1932

ΑΡΙΘ. 6

ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΧΕΙΛΗ

Πολλοί πολλάκις αυτοχειροτόνητοι ρήτορες ἐν ταῖς κηδείαις τῶν ἀποθνησκόντων καὶ ἐν αὐτοῖς ἀκόμη τοῖς ἑσπερίαις λέγουσι εἰς τὸ τέλος τῆς πολλῆς ἀνοήτου ἐπιθέσεως τῶν «Γ α τ α ν ἔ χ ο ι ε ἔ λ α φ ρά ν». Ἀλλὰ καὶ λόγιος κληρικός, παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς συνηθείας, εἰς λαμπρὰν προσφώνησιν πρὸς συνάδελφόν του, κοιμηθέντα ἐν Κυρίῳ, εἶπεν «ἦ γῆ, ἦτις θά σε δεχθῆ μετ' ὀλίγον ἔστω σοι κούφη καὶ ἐλαφρά»¹. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐκφρασίς εἶνε εἰδωλολατρική, ἐθνική, πλάνη, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ λέγεται παρὰ χριστιανῶν, πιστευόντων εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, πρὸς χριστιανούς.

Ἡ ἀρχαία θρησκεία ἦτο εἰδωλολατρική· οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευον καὶ ἐλάτρευον τὰ κτίσματα καὶ αὐτὴν τὴν φύσιν. Ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦτο ἡ ἀποθέσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν αὐτοῦ καὶ ἡ προσωποποιήσις, ὡς εἶπεν, φυσικῶν ἢ ἠθικῶν δυνάμεων καὶ ἰδεῶν, καὶ κατὰ τὴν ἑραϊκὴν ἐκφρασίαν τοῦ Βοσσοῦετου «τὰ πάντα ἦσαν θεοὶ ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ». Αὐτὴ ἡ λατρεία ἠθικῶν ὄντων, προστατευόντων τὴν κοινωνίαν, ἡ ἀποτελοῦσα τὸν πυρῆνα τῆς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας, ἦτο κατ' ἀρχάς, ὡς ἀπεδείχθη, λατρεία τῆς φύσεως καὶ τὰ ἔργα αὐτῆς δὲν ἐξηλείφθησαν καθ' ὅλοκληρίαν, διότι αἱ θρησκευτικαὶ δοξασταὶ εἶνε δύσκολον νὰ ἐξαλειφθοῦν τελείως. Διὰ τοῦτο δὲν ἐπαύσαντό ποτε οἱ Ἕλληνας ἀνεγείροντες τῷ ποταμῷ Ἀλφειῷ βωμούς καὶ τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς θεοὺς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἐπαίροντες. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶνε ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ διετήρησε τὴν κλίσειν τοῦ ἀισθάνεσθαι ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἀντικειμένῳ τῆς φύσεως πράγματι τῷ Θεῷ ὅμοιον. Ἡ λατρεία δὲ αὐτὴ τῆς φύσεως διετηρήθη καθαρὰ εἰς τοὺς ποταμούς. Ὁ Ἀγαμέμνων ὀμνύων ἐπικαλεῖται, πλὴν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Γαίας, τοὺς ποταμούς.

Ἐνεσθθεν παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ταφὴ τῶν ἀποθνησκόντων ἦτο ἱερὸν καθήκον καὶ ἐθεωρεῖτο μέγα κακὸν τὸ μένειν τινὰ ἄταφον καὶ ἄκλαυστον. Ὁ μὴ

θάπτων ἐν τῇ γῆ τὸν νεκρὸν ἐξ ἀμελείας ἢ κακίας ἠδύνατο νὰ ἐγκαλύσῃ τῶν θεῶν τὴν ὀργήν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἑλπίνορ εἰς τὴν παράκλησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα προσεῖπεν «μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένομαι» (Ὀδυσ. 11.73) καὶ αὐτὸς ὁ ἐκπνέων Ἑκτωρ, ἀποστίνει πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα, ἀπειλοῦντα νὰ ρίψῃ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ὄραν τοῖς κυσὶ τε καὶ οἰωνοῖς, τὴν αὐτὴν νοθεσίαν (Ἰλ. 22.358). Οὕτω ἐγένετο καὶ ἐν τοῖς πολέμοις. Οἱ ἐν Ἀργινοῦσαις νικήσαντες στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων κατηγορήθησαν διότι ἠμέλησαν νὰ περισυλλέξουν τοὺς νεκρούς τῶν φονευθέντων καὶ νὰ θάψουν αὐτούς. Οἱ δὲ ἱερόσυλοι ἔμεινον ἄταφοι, ὡς καὶ οἱ προδόται. Οὕτω οἱ Ἀρκάδες (Ήρως. 4.22.4) καταλιθώσαντες τὸν Ἀριστοκράτην, ἐξέβαλον ἐκτὸς τῶν ὄριων ἄταφον, διότι προσέδωκε τὰ ἀπόρρητα τοῖς Σπαρτιάταις. Ὑπῆρχε δὲ νόμος παρ' Ἀθηναίους ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ προδόταις «εἰάν τις ἢ τὴν πόλιν προδοῖῃ ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγινώσθῃ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ» (Ξενοφ. Ἑλλήν. 1.7.22).

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας λοιπὸν ἐθεώρουν καθήκον ἱερὸν νὰ θάπτουν τοὺς νεκρούς ἐν τῇ γῆ καὶ ἐν τόπῳ τερπνῷ ὅπου προσήρχοντο οἱ οἰκετοὶ καὶ προσέφερον τὰ νόμιμα. Ἐνόμιζον δὲ καὶ ὅτι τὸ χῶμα ἔπρεπε νὰ εἶνε ἐλαφρὸν διὰ νὰ μὴ βαρύνεται ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ σώματος οὕσα. Οὕτω ἤρχοντο οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας καὶ Ῥωμαῖοι «γαίαν ἔχουσι ἐλαφράν». Ἦσαν θνητοφυγοὶ. Ἐπειτα δὲ ὑπῆρχεν ἡ δοξασία τοῦ αὐτοχθονισμοῦ, καθ' ἣν ἐκάστη ἐπὶ μέρος φυλὴ ἀνάγει τὴν πρώτην ἀρχὴν εἰς προγόνους, οἵτινες ἐκ τῆς γῆς ἀνεπήδησαν, ἢ ἡ ἄλλη ἐκείνη δοξασία Στωϊκῶν τινῶν, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι ποτε ἐξεψύτροντο ἐκ τῆς γῆς, ὡς οἱ μύκητες εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἀλλ' οἱ χριστιανοὶ πιστεύομεν εἰς τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν. Ἡ ψυχὴ εἶνε ὁ κυρίως ἄνθρωπος· τὸ σῶμα εἶνε χορὸν καὶ ἐπίκτητον τὸ ὅσοτον μεταδίδεται εἰς τὸν χορὸν. «Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ». Καὶ θὰ γείνη μὲν ἡ ἀνάστασις τοῦ σώματος ἐν τῇ καθολικῇ κρίσει, ἀλλὰ, μετὰ τὸν θάνατον, τὸ σῶμα εἶνε ἀνάισθητον καὶ ἄνοον καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ λεχθῆ «γαίαν ἔχουσι ἐλαφράν» ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ μεταδίδεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῶν ζώντων, τὸ

1. Ἱερός Σύνταγμα. Περίοδος ε' ἔτος Δ' ἀριθ. 22.

δὲ σῶμα δὲν αἰσθάνεται τὴν ἐλαφρότητα ἢ βαρύτητα τῆς γῆς. Ἡ ἀποψὺς αὕτη εἶνε ἐθνική, εἰδωλολατρική, ἧς ἐξακολουθεῖ λεγομένη ἄνευ γνώσεως τῆς σημασίας καὶ ὑπὸ χριστιανῶν.

Ἡ Ἐκκλησία εὐχεται καὶ πρέπει νὰ εὐχεται ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει καὶ μετανοίᾳ κοιμηθέντων καὶ παρακαλεῖ ν' ἀναπαύσῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν σιγῆσι δικαίων, διότι ἡ ψυχὴ εἶνε ἡ συναισθηνομένη, καὶ νοοῦσα καὶ ἔχουσα συνειδητὴν ἑαυτῆς. Ἡ Ἐκκλησία κατέκρινε καὶ κατέδικασε τοὺς ἀρχαίους αἰρετικούς διδάσκοντας ὅτι ἡ ψυχὴ συναποθνήσκει μὲν μετὰ τοῦ σώματος, ἐγείρεται δὲ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κοινῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν, ὡς δέχονται καὶ οἱ Χιλιασταί. «Οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται» (Ἰωάν. ε', 24—25). «Ἐάν τε ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τοῦ Κυρίου ἐσμέν εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ» (Ρωμ. 8', 8—9).

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία εὐχεται καὶ ὑπὲρ τῆς διαλύσεως τοῦ σώματος «εἰς τὰ ἔξ ὧν συνετέθη», διότι τὸ σῶμα διαλύεται εἰς γόνυ ἔξ οὗ, κατὰ τὴν Ἀρίαν Γραφήν, κατεσκευάσθη. Ἡ μὴ διάλυσις τοῦ σώματος θεωρεῖται καὶ εἶνε κακὸν παρὰ τοῖς χριστιανοῖς. Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ τῶν σωμάτων τῶν ἀγίων, τὰ ὅποια μένουσιν ἄσχητα καὶ μυροβόλα καὶ τὰ ὅποια ὠφελούσιν καὶ θεραπεύουσιν τοὺς ἀσθενεῖς ἐν πίστει προσερχομένους ἀπὸ καὶ αἰσκιᾶς τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καὶ τὰ σωματικὰ καὶ τὰ σπουδαία, τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ καθηγιασμένου γρωτός τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐθαυματουργοῦν ἐξάσια πάσι τοῖς μετ' εὐλαθείας προσεῦσι (Ἠρᾶξ. β', 12—15).

Ἡ μὴ διάλυσις τοῦ σώματος τῶν κοινῶν ἀνθρώπων εἶνε ἐνδειξις ἢ σατανικῆς ἀπιστίας ἢ κακίας ἢ τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἐπιτιμίου τῆς Ἐκκλησίας. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται τοῦτο γενικόν, διότι ἴσως εἶνε ἀναγούσιν ἀποτέλεσμα τῆς σωματικῆς καταστάσεως ἢ τῆς ποιότητος τῆς γῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διάλυσις τοῦ σώματος εἶνε διδακτικὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐσεβοφρόνως πολλαχού, ὅταν δὲν διαλυθῇ, τὸ σῶμα τινοσ, προσκαλεῖται ὁ Ἐπίσκοπος, εἰς ὃν ἔχει δοθῆναι «τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν» τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων (Ματθ. 16', 19' 17—18), ν' ἀναγινώσκῃ εὐχὴν συγχωρητικήν καὶ νὰ τελῇ ἱερὸν μνημόσυνον πρὸς διάλυσιν τοῦ σώματος, ὅπως γίνεσται.

Ἐν γένει εἰπεῖν ἡ φράσις «γαίαν ἔχοις ἐλαφρὰν» καὶ τὰ παρόμοια εἶνε πλάνη, τῆς ἀρχαίας ἐθνικῆς θρησκείας καὶ, ἀσυναίσθητως, εἰσεχώρησε καὶ παρ'

ἡμῶν καὶ ὅτι τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τοὺς ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντας προσήκει χριστιανικῶς εὐχὴ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς καὶ ἀναπαύσεως ἐν ταῖς σιγῆσι τῶν δικαίων καὶ τοῖς κόλοις τοῦ Ἀβραάμ. «Ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ γλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἐνθα ἀπέδρα πάντα δόνη, λύπη καὶ στεναγμοί».

Τὸ ΕὐΦΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΘΙΜΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΚΟΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Τὸ κατὰ τῆς Θεμοκείας μῖσος. 191

Ἡ Κα Κρούποκαγια χήρα τοῦ Λένιν, δυσηραστημένη διὰ τὴν βαθμὴν τῆς τελειότητος, μεθ' οὗ τὰ παιδιὰ ἄρα ὄντα τὴν θρησκευτικὴν πίστιν, διαταίνεται: «Ἄδ' αἱ αἰρεῖαι τῆς θρησκείας πρέπει νὰ ζητηθῶν βεθύτερον καὶ νὰ ἀποσπασθοῦν ὀλοσχερῶς».

Ὁ Ἐπίτροπος τῆς Ἐκπαιδεύσεως εὐτῷ προέτρεψε τὸ 14ον διαρρωσινδὸν Συνέδριον τῶν Σιβιέτ. «Ὅλα τὰ ἐκπολιτιστικὰ μας ἰδρύματα, ἀπὸ τοῦ Σχολείου μέχρι τοῦ θεάτρου, ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν μέχρι τοῦ Ἀναγνωστηρίου τοῦ χωρίου, πρέπει νὰ θεωροῦνται ὑπ' ἡμῶν ὡς μέσα διὰ τὴν θεραπείαν τῶν μαζῶν ἀπὸ τῆς σιφυλιδικῆς αὐτῆς νόσου (τῆς θρησκείας)».

Τὸ Ἀλφάθητον τοῦ Κομμουνισμοῦ ἀναπτύσσει εὐτῷ τὴν λόγον τοῦ βδελυκτοῦ τοῦτου μῖσους κατὰ τῆς θρησκείας. «Ἀσθενικοὶ τινες κομμουνιστὰι συλλογίζονται ὡς ἔξῃς: Ἡ θρησκεία δὲν μοι ἀπαγορεύει νὰ εἶμαι κομμουνιστής. Πιστεύω καὶ εἰς τὰ δύο, καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Κομμουνισμὸν. Ἡ πίστις μου εἰς τὸν Θεὸν δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ ἀγωνίζομαι ὑπὲρ τοῦ προλεταριάτου. Ἡ σειρά αὐτῆ τῆς σέψεως εἶνε β' ζικῶς ἐσφαλμένη. Ἡ τακτικὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος διαγράφει διὰ τὰ μέλη ὄρισμένας γραμμὰς διαγωγῆς. Ὁ ἡθικὸς κώδ' ἐκάστης θρησκείας παρεμποδίζει διαγράφῃ διὰ τοὺς πιστοὺς ὄρισμένην νὰ γραμμὴν διαγωγῆς. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὑπάρχει ἀδ' ἄλλακτος ἔρις μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τῆς κομμουνιστικῆς τακτικῆς καὶ τῶν ἐντολῶν τῆς θρησκείας».

Πρὸς διασάφησιν ὁ συγγραφεὺς παραθέτει κείμενον τῆς Κ. Διαθήκης, ἵνα ὑποσηρήσῃ τὸν μεγαλύτερον αὐτὸν ἰσορρισμόν, ὅτι ἐργάται ἐμπεποτισμένοι ὑπὸ τοιοῦτων ἰδεῶν, οἷοι οἱ Μακαρισμοί, οὐδέποτε δύναται νὰ προσκληθοῦν ἐπιτυχῶς ἐπὶ διαξαγάγον πόλεμον κατὰ τοῦ πληθῶν αὐτῶν καὶ τοῦ ὑπολοίπου τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Ἐπιμένως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πόλεμος τάξεων, προλεταρίατος δικτατορία, συντριψίς τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ κράτους, τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τῆς ἀστοκρατίας καὶ ἄρα ἀδύνατος ἡ ἐκκομουνισίς τῆς οικονομικῆς τάξεως καὶ τῆς ἄλλης ζωῆς.

Συνέλωμος εἶπειν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ βίσις πρὸς σύναψιν εἰρήνης μεταξὺ Κομμουνισμοῦ καὶ Θρησκείας ἐκτὸς ἐάν καὶ μέχρις οὗ ἢ ὁ πρῶτος ἐγκαταλείψῃ τὸ σχέδιον τοῦ πολέμου τῶν τιξέων, ἐπὶ τοῦ ὄπλου καὶ μόνον στηρῆται ἡ ἐπιτυχία, ἢ ἡ θρησκεία θυσιάσῃ τὰ ἁγιότατα αὐτῆς ἰδεώδη καὶ τὴν ἠθικὴν. Εἰς μίαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ρωσικὴ κομμουνιστικὴ λογοκρισία ἐπέκρινεν ἐκκλησιαστικὸν δημοσίευμα φιλικὸν πρὸς τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ οἰκονομικὸν καθεστῶς, τὸ μόνον διαγραφέν μέρος ἦ ὁ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔλεγεν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δύναται νὰ συνδυασθῇ πρὸς τὴν μέριμναν καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς εὐημερίας τῶν μαζῶν.

Ἐπειδὴ οἱ Ρῶσοι Κομμουνιστὰι εἶνε βεβαίως βαθμηδὺν κινητοποιοῦν ὄλας τὰς ἐν χερσὶ δυνάμεις πρὸς κατάκτησιν, τ. ἔ. τὴν ὀργανισμὸν τοῦ Κράτους, ὡς φαίνεται ἐν ταῖς σχολαῖς καὶ τῷ στρατῷ, τὸ κόμμα, ἀριθμεῖ 2.000.000 περίπου μέλη καὶ ἔχει τὸ μονοπώλιον τῆς ἰσχύος ἐν ἐκάστῃ ὀργανωμένῃ ὁμάδῃ τῆς νέας κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων τῶν Ἐνώσιων τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ τεχνιτῶν, 2,466,000 μέλη τοῦ «Συνδέσμου τῆς Κομμουνιστικῆς νεολαίας» στοιχεῖον κυριαρχοῦν ἐν τῇ ὄλῃ τάξει τῆς νεανικῆς ζωῆς καὶ τοῦ «Σκαπανεῖς», ἐξ ἴσου πολυαριθμοῦς, καὶ ὡσαύτως τοῦ στρατοῦ «τῆς Κομμουνιστικῆς Πρωτοβήσεως» συστηματικῶς καὶ δεξιῶς ἀναπτυσσομένους νὰ διαπεροῦν τὰς μάζας τῆς πικτικῆς ἡλικίας. Πιθανοτικῶς ὄλον τοῦτο τὸ καλῶς τελειοποιημένον δίκτυον τῶν ὀργανώσεων καθίσταται φορεῦν κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας μετὰ τοῦ ἀχωρίστου ἀντιθρησκευτικοῦ περιεχομένου αὐτοῦ. Ὁ ἐκτελεστικὸς εἶνε τὰ ὄργανα τῆς Κομμουνιστικῆς θελήσεως.

(Ακολουθεῖ) Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΜΒΩΝΑ

7.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσπαθείας
(Κυρ. ΙΖ. Ματθ. — 14 Φεβρ.)

«Ὁ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! γενήθη σοι ὡς θέλεις».

(Ματθ. ιβ'. 28)

Ἡ Χαναναία μήτηρ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ιβ'. 21—28) εἶναι ὑποδειγματικὸς τύπος τοῦ ἐπιμελῶς πιστοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποκάμει οὐτε ἀπέχει τῶν ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα ἐπίτηδες ἢ θεία Πρόνοια παρεμβάλλει εἰς τὴν προσπάθειάν του, πρὸς δοκιμασίαν. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἐπιμελείας τοῦ πιστοῦ ἀρκετὰ ἐλέχθησαν εἰς τὸ προηγούμενον κήρυγμα ἐν ᾧ οἱ πρὸς τὴν Χαναναίαν λόγοι τοῦ Κυρίου μᾶς παρέχονται σήμερον τὴν ἀφορμὴν διὰ νὰ ἐξετάσωμεν εἰδικότερον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσπαθείας, τὴν ὅταν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων του ἀναπτύσσει ὁ πιστός.

Α. — «Μεγάλῃ σου ἡ πίστις!» Αἱ τέσσαρες αὐταὶ λέξεις μᾶς δίδουν ὀλόκληρον τὴν εἰκόνα τῆς ἐσωτε-

ρικῆς καταστάσεως τοῦ ἐπιμελουμένου καὶ προσπαθοῦντος πιστοῦ. Ἡ προσπάθεια ἀποδεικνύει ὅτι ἡ πίστις εἶναι μεγάλη, ἀλλὰ καὶ ταυτοχρόνως ἐπαυξάνει καὶ μεγαλοποιεῖ τὴν πίστιν. Ὅσοφ μεγαλυτέρα ἡ προσπάθεια, τόσοφ μεγαλυτέρα πίστιν μαρτυρεῖ, ἀλλὰ καὶ τόσοφ περισσότερον μεγάλην καθιστᾷ τὴν πίστιν. Ὅσον κινεῖται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σκοπὸν τῆς, τόσοφ θεομάνεται εἰς τὴν ἀναζήτησιν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ. Καὶ ὅσοφ μεγαλυτέρα εἶναι ἡ δοκιμασία, τόσοφ ἐντονότερα γίνεται ἡ προσπάθεια, τόσοφ ζωηροτέρα καθίσταται ἡ κίνησις τῆς ψυχῆς.

Ὅταν ἐπιμένῃς εἰς τὴν προσευχὴν, εἰς τὴν μελέτην τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ακολουθίαν τῆς κοινῆς θείας λατρείας, ἀποδεικνύεις βεβαίως τὴν πίστιν σου. Ἀλλ' ὅταν μετὰ ἀληθινῆς συναισθησεως ἐπιμένῃς εἰς τὴν τήρησιν τῶν θρησκευτικῶν σου καθηκόντων τούτων, δίδεις τροφήν εἰς τὴν πίστιν σου περισσότεραν καὶ τὴν ἀσθάνεσαι νὰ σοῦ δίδῃ περιστά.

Συμβαίνει καὶ ἐδῶ ὅτι συμβαίνει με ὄλας τὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς. Συμβαίνει δὲ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων ὅτι συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ὕδωρ ὅταν ἀκινήτῃ. σήπεται καὶ καθίσταται ἐπιβλαβὲς ἐν ᾧ τοῦναντίον εἶναι ζωογόνον ὅταν κινήται καὶ κυκλοφορεῖ.

Ἀκριβῶς δὲ διότι ἡ τοιαύτη κίνησις ὠφελεῖ τὴν πίστιν καὶ τὴν αὐξάνει, διὰ τοῦτο ὄλον οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ «ἐπειράσθησαν» (Ἐβρ. ια'. 37), ὡς ὑπέροχη δὲ παρ' αἰετὰ πίστεις δοκίμων ἔχομεν τοῦ Ἀβραάμ τὴν θυσίαν (Γεν. κβ' 1—14) καὶ τοῦ Ἰωβ τὴν ὑπομονὴν (Ἰωβ α'. 1—β' 13. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ «ὄν ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει, μαστιγεῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται» ἰὼν Παρομιῶν (γ' 12) καὶ τὸ τοῦ σοφοῦ Σειράχ «τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ ἐτόιμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμὸν» (β'. 1).

Β'. — Ἀλλὰ ἡ οὕτω δοκιμαζομένη καὶ αὐξάνουσα πίστις εἶναι παντοδύναμος, κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. Το «γεννηθῆσοι ὡς θέλεις» ἀνήκει εἰς πάντα πιστόν, τοῦ ὁποῖου ἡ πίστις ἀναδεικνύεται ἐν τῇ προσπαθείᾳ.

Ὅτε οἱ μαθητὰ ἐθαύμασαν διότι ὁ Κύριος δι' ἐνὸς μόνου λόγου ἐξήρανε τὴν ἄκαρπον συκῆν, Ἐκεῖνος εἶπεν «ἐάν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε ἄρθρη καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, ἀρθήσεται» (Ματθ. κα'. 21). Τί ἄλλο δὲ εἶναι ἡ ἐξουσία τοῦ πιστεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκοπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἔχθρου» (Λουκ. ι'. 19), τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τοὺς πιστούς; Δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀπαριθμήτῃς τὰ κατορθώματα τῆς πίστεως (Ἐβρ. ια'. 1—39, ἀλλ' ἂς ἀναμνησθῶμεν προχείρως τὴν ὄλην ἱστορίαν τῆς διασώσεως τοῦ Ἰσραὴλ (Ἐξόδ. ιε' 1—21. Ψαλμ. ος'), ἂς ἴδωμεν ἔπειτα ἐπιτροχάδην τοὺς θριάμβους τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας (Πράξ. β'. 1—13, 42—47, δ' 1—34 κ. ἄ.) καὶ ἂς ἀναπολήσωμεν τὸ μέγα ἱστορικὸν γεγονός τῆς διὰ τῶν μιστρικῶν αἱμάτων ζωογονήσεως τοῦ διαχθέντος Χριστιανισμοῦ. Τί εἶναι ταῦτα εἰ μὴ τῶν πιστῶν ἡ θέλησις θαυματουργοῦσα;

Οἱ Ἀπόστολοι ἠλευθέρουντο ἀπὸ τὰ δεσμά των αἰφρηδῶς (προβλ. Πραξ. ιβ' 1—19), ὁ Παῦλος ἐξετίναξε τὴν ἐλπίδαν ἐκ τῆς χειρὸς του, χωρὶς νὰ πάθῃ τι (Ἄντ. κη' 1—4) καὶ αὐτὰ δὲ αἱ «σκιαὶ» καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν Ἀποστόλων ἐδαυματοῦργον (Ἀβ. τόθ. ιθ', 12). Ἀκόμη καὶ σήμερον συναντᾷ τις περιπτώσεις, καὶ ὁ μόνον διὰ πίστεως ἐπινοοῦνται σιμφοραί, τὰς ὁποίας οὐδεμία ἀνθρωπίνη τέχνη ἢ ἐμπειρία ἠδυνήθη νὰ προσέβῃ ἢ νὰ ἀναχαιτίσῃ.

Ἦος τοὺς πιστοὺς εἰσάγει τὴν ὑπόθεσιν ὁ Κύριος ὅτι καὶ «μεῖζονα τῶν ὄσων Ἐξείνος ἔκαμε εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιήσῃ διὰ τῆς πίστεως τῶν (Ἰω. ιδ', 12).

Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τῆς ὕλης τὰ πάντα ἔχασαν τὴν ἀληθινὴν τὸν σημασίαν καὶ αὐτὴ δὲ ἢ πίστις κινδυνεύει εἰσῆσι νὰ μείνῃ λέξις κενή. Ἰὼτα ἐν» ὅμως ἢ «μία κεραία», (Ματθ. ε' 18 δὲν θὰ μείνῃ ἀνεκτέλεστο: ἔξ ὄσων εἶπεν ὁ Κύριος καὶ ἔχουσι τῆς ἀληθείας ταύτης: πείσαν εὐτυχῆ δλοι οἱ γνωρίζοντες Αὐτόν. Δὲν εἶναι ὁ Χριστιανισμὸς θρησκεία τοῦ δόγματος μόνον, ἢ τῆς ἠθικῆς μόνης, ἢ τῆς τυπικῆς λατρείας ἀπλῶς ἀλλ' εἶνε σύστημα ζωῆς βλόκληρον καὶ διὰ ζωῆς ἀποκαθιστώσης τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν προτέραν του τιμὴν καὶ ἀξίαν. Αὐτὸ δ' εἶναι τὸ τελικὸν τῆς προσπάθειάς του πιστοῦ ἀποτελέσμι, τὸ νὰ αἰσθάνεται ἑαυτὸν πράγματι ἀνώτερον τῶν περιστάσεων καὶ κύριον ἑαυτοῦ καὶ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, ὡς ὁ πρὸ τῆς ἁμαρτίας Ἄδὰμ τοῦ ἀγιογραφικοῦ Παραδείσου (Γενέσ. α'. 28).

E. Γ. M.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀφοπλισμὸς.

Ἦρξατο λοιπὸν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἢ περὶ ἀφοπλισμοῦ συνδιάσκεψις εἰς τὴν ὁποίαν συνεδράσαν κατὰ τὰς ἐκ Γενεύης εἰδήσεις 1500 ἀντιπρόσωποι διαφόρων χωρῶν καὶ χίλιοι γραμματεῖς, ἠδη δ' ἀπὸ τῶν παραμονῶν αὐτῆς προῦπολογίζετο ὅτι τὸν λόγον τοῦ Προέδρου τῆς συνδιασκέψεως θὰ ἠκολούθηον 80 τοὐλάχιστον ἀγορεύσεις. Ὑποθέτομεν ὅτι δι' ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μετέχον τῆς διασκέψεως ταύτης ὡς ἀντιπρόσωποι κρατῶν ἐλιχορικόως ποθοῦντων τὴν εἰρήνην καὶ ἀπροσπονήτως ἐνδιαφερομένων περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐημερίας τῶν πολιτῶν των, θὰ ἦρκει εἰς καὶ μόνος σάντομος λόγος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ πλεῖστον θὰ ὠμίλει μὲ ἀριθμοὺς. Θὰ ἔλεγε δὴλον ὅτι ἡ Εὐρώπη σήμερον, ἦτοι ἐν καιρῷ εἰρήνης, διατηρεῖ ἐπὶ ποδὸς 3.000.000 στρατιωτῶν, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων δαπανᾷ ετησίως 520.000.000 λίρας, αἱτινες ἀνέρχονται εἰς 900.000.000 ὡς στρατιωτικὰ δαπάναι διὰ τὸν κόσμον, ἦτοι 240 δισεκατομ. δραχμῶν, δηλ. κατ' ἄτομον ἀναλογοῦσιν ετησίως 24.000 δραχ. Πόσα ἔργα ἔπερ τοῦ πάσχοντος λαοῦ ἠδύναντο νὰ συντε-

λεσθῶσι διὰ τοῦ χολοσσίου τοῦτον ποσοῦ εἶνε εἰκόμητον. Ἄλλα δὴ ἢ ἐνδεχομένη ἀποτυχία τῆς συνδιασκέψεως θὰ ὄμειλετο εἰς κακὴν θέλησιν καὶ εἰς πενηρόνησιν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος.

† Charles Gore.

Ὁ περὶ μεσοῦντα τῶν λήξαντα μῆρα ἐπισταμῶν ἐν Λονδίῳ θάνατος τοῦ ἀγγλοῦ ἐπισκόπου τῆς Ὁξφόρδης Charles Gore ἐν ἡλικίᾳ ἐργοζήκοντα ἑτῶν ἀποτελεῖ ἀποδαῖον γεγονός ἐν τῇ συγχρόνῳ ἱστορίᾳ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, διότι αὐτὴ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μεταστάντος ἀπώλεσε τὴν διαπορευτικὴν ἰσως προσωπικότητα. Ἐγ' ἢ ἐστυμένετο οὐ μόνον ἡ ἀγγλικανικὴ θεολογία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγγλικανικὴ θεολογία. Ἡ εὐρεία κηρυκτικὴ καὶ ἡ ἄλλη δρασίς του ὡς Canon τοῦ Westminster Abbey ἔνθα τὰ κηρύγματά του εἴλκοντο πικρότατα ἀκροατήρια ἠγαγον αὐτὸν ταχέως εἰς τὴν διαδοχικὴν διακρίβωσιν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Worcester προτέρον (1900), τοῦ Birmingham ἕστερον (1905) καὶ τελευταῖον τῆς Ὁξφόρδης (1911). Παράλληλως ἤμους πρὸς τὴν δρασίαν του ταύτην ὡς κληρικὸν καὶ ὡς ἐπισκόπον ἔτι ἐργοντέρα ἐπῆρξεν ἡ δρασίς αὐτοῦ ὡς συγγραφέως, διότι ἠδη ἀπὸ τοῦ 1888, ὅτε ἐξεδόθη τὴν πρώτην αὐτοῦ πραγματείαν «περὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἱεροσολύμης», δὲ ἡς ὑπερυμνήθη τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς, μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του, τῇ ἐπιστάσῃ ἀκριβῶς τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης του ἔθεσεν εἰς κεκλιφορίαν τὸ τελευταῖον του ἔργον «Reflections on the Litany», πληθὺς συγγραμμάτων του ἐξεδίδετο μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, πολλὰ δὲ τούτων ἐσημείων ἐν βραχεῖ σχετικῶς χρονικῷ διαστήματι ἐπαλλήλους ἐκδόσεις. Ἡ τῷ 1889 ἐκδοσις τοῦ ἔργου του «Lux Mundi» ἐγείκρυσεν εἰς αὐτὸν τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ κατέστησεν αὐτὸν διάσημον. Τῆς δωδονικῆς περὶ τῆς ἐξελίξεως ὑποθέσεως συγκεντροῦσης τότε τὴν προσοχὴν οὐ μόνον τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τοῦ σιγήθους ἀναγνωστικοῦ κοινού, ἐξ ἄλλου δὲ καιρῶν τινῶν ἀνοησμάτων κοινολογουμένων ἐν τοῖς θεολογικοῖς κύκλοις περὶ τῶν ἀρητικῶν πορισμάτων τῆς γερμανικῆς ἀγιογραφικῆς κριτικῆς, καθίστατο αἰσθητὴ μία διαπραγματεύσις περὶ τῶν θεμελιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τῆς ἐπόμενης τῶν νέων τούτων ἐπιστημονικῶν ζυμώσεων, εἰς ταύτην δ' ἀκριβῶς τὴν ἀνάγκην ἦλθεν ν' ἀνταποκριθῇ ἡ ἐκδοσις τοῦ «Lux Mundi» τοῦ Gore, ἄπερ μέχρι τῆς σήμερον ἠορίθησεν εἰκοσι καὶ δύο ἐκδόσεις (τῷ 1890 ἐξεδόθη δεκάκις, τὸν δὲ Μάιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐξεδόθη τρίς· ἡ τελευταία ἐκδοσις τῷ 1921). Τῷ 1891 παρεδῶκε τὰς ἑαυτοῦ «Bampton Lectures» ἐπὶ τῶν «περὶ τῆς θεολογικῆς ἀκρίβειας» τοῦ ἑπευμάχου τῆς δωδονικῆς ἐξελίξεως περιγραφῆς Romanes ὅστις παρηκολούθησε τὰς παραδόσεις ἀποπροσώπως, μεθ' ὃ ἠκολούθησαν ἀλλεπάλληλα ἄλλα του ἔργα, ἐξ ὧν σημεῖον ἦεν τὸ «The Body of Christ» (1901), ὅπερ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐκρηγασόμενας ἰδέας κατέστη ἀντιτίμιον βιαίας κηρυκτικῆς, ἐκ τῶν μᾶλλον ἀντιθέτων πλευρῶν. Ἀλλ' ἢ

συγγραφική γονιμότης τοῦ ἐπισκόπου Gore ηὐξήθη καταπληκτικῶς ἰδίᾳ μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Ὁξφόρδης, ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τῷ μοναδικῷ σκοπῷ τῆς δολοκληρωτικῆς αὐτοῦ ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθαρῶς ἐπιστημονικὸν ἔργον. Ἐκτοτε ἐξέδωκε τὰς θεμελιώδεις του συγγραφάς, ὁποῖαι ἢ ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Reconstruction of belief» τριλογία του ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν συγγραμμάτων: Ἡ εἰς Θεὸν πίστις, Ἡ εἰς Χριστὸν πίστις, καὶ Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἡ Ἐκκλησία μετ' αὐτὴν ἐπηκολούθησε τὸ πρὸς αὐτὴν ἀμέσως σχετιζόμενον ἔργον «Can we then believe?» καὶ ἀποτελοῦν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἐκείνων προζληθεῖσαν πλουσίαν κριτικὴν φιλολογίαν. Μεγάλῃ ἐπ' ἴσης ἐντύπωσιν προὔξηνται ἔργον του ἐπὸ τὸν τίτλον Christ and Society ἔνθα πραγματεύεται τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς του πλευρᾶς, ἡ κριτικὴ δὲ ἐξαοχτήρησεν ὡς προνόμιον τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου, εἰς τὸ θέμα τοῦ ὁποίου ὁ Gore «εἰσερχόμενος ὡς ἀμυδρὸς ἐξέρχεται ἀπ' αὐτοῦ ὡς λέων». Ἴδιον συγγραμμάτιον ὁ Gore ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὑπὸ τὸν τίτλον Jesus of Nazareth ἐκδοθὲν εἰς τὴν γνωστὴν σειρὰν τοῦ «Home University Library», τοιαύτην δ' ἐνεποίησε τοῦτο ἐντύπωσιν ἅμα τῇ ἐκδόσει του (1929) ὥστε ἐν διαστήματι δύο μόνον μηνῶν τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐσημείωσε τρεῖς ἐκδόσεις. Ὁ Gore ἀσχοληθεὶς καὶ περὶ τὴν κριτικὴν ἐρμησίαν τῶν ἀγιογραφικῶν κειμένων ἐξέδωκε τὰς ἐπιστολάς του Ἰωάννου, τὰς πρὸς Ρωμαίους (ἐκδ. 8η) καὶ πρὸς Ἐφεσίους (ἐκδ. 10η), τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίαν (ἐξεδόθη δεκάκις), εἰδικῶς δὲ διέτριψε περὶ τὰ χριστολογικὰ προβλήματα καὶ ἰδίᾳ περὶ τὸ τῆς ἐνσαρκώσεως /The Incarnation of the Son of God, ἐξεδόθη 14κις, καὶ Dissertations on subjects connected with the Incarnation (γ' ἐκδ.) καὶ περὶ τῆς Ἐκκλησίας (The Mission of the Church), οὗ πρὸ πολλοῦ δὲ (1928) τῇ συνειργασίᾳ καὶ πλειάδος ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἀγγλίᾳ ἐρμηρευτῶν καὶ ἐξηγητῶν ἐξέδωκε μετὰ τῶν H. L. Coudge A. Guillaume ὀκτακοσιοσέλιδον πυκνωτυπομένην εἰς μέγα σχῆμα Κριτικὴν ἐρμησίαν δολοκλήρου τῆς ἀγ. Γραφῆς μετὰ εἰδικῶν ἀγιογραφικῶν μονογραφικῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτάτων πορισμάτων τῆς κριτικῆς καὶ τῆς ἐξηγητικῆς ὑπὸ τὸν τίτλον A new Commentary on Holy Scripture including the Apocrypha, τὸ ὁποῖον ἐν διαστήματι τετραμήνου ἔσχεν ἤδη τὴν β' του ἐκδοσιν.

Ὁ Gore, ἀνήκων εἰς τὴν λεγομένην Ὑψηλὴν Ἐκκλησίαν (High Church) καὶ ἐμφανιζόμενος μονοουχὶ ὡς ἡγέτης τοῦ οὗτω καλουμένου ἀγγλοκαθολικισμοῦ κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτοῦ τάσεις καὶ τὰς θεολογικὰς κατευθύνσεις, ἐξ ἄλλου εἰς τὴν θεολογικὴν αὐτοῦ δημιουργίαν προσέδωκε χαρακτῆρα ἐμμόνου συμβιβασμοῦ τῶν θεμελιῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως πρὸς τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις, ἰδίως δὲ πρὸς τὴν ἱστορικὴν κριτικὴν διὰ τὴν προσπάθειάν του ταύτην ἐξαοχτήρησθη ὡς ἀντιφάσκων ἐαυτῷ «μοδερνιστῆς»

εἰ καὶ ὁ ὅρος δὲν χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν του ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ συγχρόνου γνωστοῦ τυπικοῦ ὀρθολογιστικοῦ μοδερνισμοῦ. Ἐνῶ δὲ οἱ γνήσιοι προτεστάνται τοιαύτην ἐν αὐτῷ διαπιστοῦντες ἀντίφασιν χαρακτηρίζουσιν αὐτὸν ὡς «αἰνιγματικὴν προσωπικότητα» ἱσταμένην «ἀνακολούθως» καὶ «ἀντιφατικῶς» μέσῃ μεταξὺ τοῦ συντηρητικωτάτου παπισμοῦ καὶ τοῦ ἄκρου προτεστάντισμοῦ ἐν τῇ «via media» τοῦ ἀγγλοκαθολικισμοῦ, οἱ «Ἐκκλησία. Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου—τὸ ὄργανον τῶν ἀγγλοκαθολικῶν—ἀνακηρύττει τὸν μεταστάντα ἱεράρχην, «μέγαν ἄνδρα, μέγαν τὸν χαρακτῆρα καὶ μέγαν τὰ ἐπιτεύγματα», κατορθώσαντα «τὰ κερδῆσιν τὸν σεβασμὸν μιᾶς γενεᾶς βασιανίζουμένης ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνακτῆσθαι τὴν πίστιν ὑπὸ τὰ ὀρμητικὰ ρεύματα τῆς συγχρόνου γνώσεως».

Παρεικτὸς τῆς συγγραφικῆς του δρασεως ὁ ἐπίσκοπος Gore ζωνρότατον τρέφων ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνεργῶς μετέσχε καὶ τῶν περιβοητῶν ἐν Malines συνδιαλέξεων (1923 καὶ 1925) ὡς μέλος τῆς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Καντερβουρίας Davidson συσταθείσης ἐπιτροπῆς καὶ—πρὸ παντός—τῶν μεταξὺ τῶν ἀγγλικανῶν καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐνωτικῶν συζητήσεων καὶ συνεννοήσεων. Ἀποκρούων πᾶσαν ὑποχώρησιν εἰς τὰς παπικὰς ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας ἔκρινεν ἱστορικῶς ἀβασίμους, μετὰ συμπαθείας ἀπέβλεπε πρὸς τὰς ἀγγλοορθόδοξους συνδιασκέψεις, διὰ τὸ μέγα δὲ κῦρὸς του ἐν τῷ ἀγγλικανισμῷ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐτιμᾶτο παρὰ πάντων ὡς θεολογικὴ ἀθθεντία ἦν ἐπολλαπλασίαζεν ἡ ὀπανία ἰσχυρὰ ἐπιβολὴ τῆς ἠθικῆς του προσωπικότητος, αἱ γνῶμαί του ἠκούοντο μετ' ἐλλαβοῦς προσοχῆς καὶ ἀνεπιφυλάκτου σεβασμοῦ.

Τὸ σκῆνωμα τοῦ τελεντήσαντος ἱεράρχου ἀπέβη τὸ προσκύνημα μυριάδων λαοῦ πάσης ἡλικίας καὶ τάξεως μετὰ τὴν κήδυσιν παρεδόθη εἰς κατάν, ἡ δὲ σποδὸς αὐτοῦ παρεχωρήθη πρὸς τήρησιν εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῶν Πατέρων τοῦ Mi field, ἧς ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτής.

Ὁ ἐπίσκοπος Gore ἠπῆρξεν ἐκ τῶν ὀλίγων ἠγαπημένων ἀνδρῶν, εἰς τιμὴν τῶν ὁποίων ἐγείρεται ὁ ἀνδριάς των πρὸ τοῦ θανάτου των. Ὁ ἀνδριάς τοῦ Gore ἀνηγέρθη ἐν Birmingham, ἔνθα ἐπὶ ἐξαετίαν ποιμένας κατέκτησεν ἀμέριστον τὴν ἀγάπην τοῦ ποιμνίου του.

ΧΡΟΝΙΚΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀναβληθείσης τῆς πληρώσεως τῶν χηρευσῶν ἱερῶν Μητροπόλεων Νικοπέλεως Πρεβέζης καὶ Καστορίας, διορίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου Τοπυτηρηταὶ εἰς ὄμοροι Ἀρχιερεῖς, τῆς μὲν Μητροπόλεως Νικοπέλεως καὶ Πρεβέζης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δεικάδος Δημήτριος, τῆς δὲ Μητροπόλεως Καστορίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Δωρόθεος.

—Σήμερον ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Μ. Φωτίου ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀνῆλθεν ἀπὸ πρῶτας εἰς τὴν Μονὴν Πεντέλης, κατὰ τὴν ἀπὸ ἐτῶν κρατήσανσαν συνήθειαν, θά

— Ἐπί τῇ μνήμῃ τῶν Γριῶν Ἱεραρχῶν τῷ παρελθόντι Σοββιάτῳ τὸ Πανεπιστήμιον ἐτέλεσεν ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ ναῷ τῆς Καπνικαρέας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ καθηγητῶν αὐτοῦ μνημόσυνον οὐ προέστη ὁ Μακαροτέλεσθ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Μονῆς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος.

— Ῥώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Μετὰ τὸ πέρασ δ' αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ἣ παρήσαν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Ἀποκρισιάρχιος τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου σεβ. μητροπ. Τραπεζοῦντος κ. Χρῦσαιθος καὶ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ καθηγητῆς κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος εἶπε τὸν προσηκουτὰ λόγον λαβῶν ὡς θέμα ἐπὶ ἐν τῷ ἑλληνικῷ κράτει ἐκκλησιαστικὴν πολιτικὴν, ἤτοι τὴν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ αὐτοκεφάλου μέχρι τοῦ νῦν ἀσκηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τοῦ κράτους πολιτικὴν. Ὁ ρήτωρ ζωηρῶς ἐχειροκροτήθη.

— Το προεδρεῖον τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀγγέλλει δι ὄρισην ὡς ἔδραν αὐτῆς τὸ ἐν τῇ λεωφόρῳ Κηφισίας Βυζαντινὸν Μουσεῖον, εἰς δ' ἀπὸ τοῦ 1923 παρεδόθη ἡ πλοοσία συλλογῆ τῶν κειμηλίων τῆς, καὶ δι' ἀντὶ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδιδόμενου «Δελτίου» τῆς ἡ ἔταιρεία θά προβῆ εἰς σειρὰν ἀσπληρῶς ἐπιστημονικῶν ἐκονογραφημένων ἐκδόσεων ἀναφερομένων εἰς μνημεῖα ὡς ὀρίξει τὸ Καταστατικὸν αὐτῆς. Παραλλήλως δὲ πρὸς τὰς ἀνωτέρω δημοσιεύσεις θά γίνωνται ἐν τῇ Β. Βλ. τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσεῖου ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου κατὰ δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις, εἰς τὸ τέλος δ' ἐκάστου ἔτους θά ἐκδίδονται αὐταὶ εἰς τεύχος ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρακτικὰ τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας». Το τεύχος τῶν Πρακτικῶν θά διανέμεται δωρεάν εἰς τὰ τακτικὰ καὶ τὰ ἐπίτιμα μέλη τῆς Ἐταιρείας.

— Ὑπὸ τοῦ Κ. Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ ἀπεφασίσθη ὅπως παραπεμφθῶσι συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 18 παράγρ. 4 τοῦ νόμου 4684 εἰς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελέα διὰ τὴν περαιτέρω νόμιμον ἐνέργειαν τὰ Ἡγλία τῶν ἰ. μονῶν τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων Ο.Δ.Ε.Π. Ζακύνθου καὶ Σύρου, ὡς μὴ συμμορφωθέντα πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν οἰκείων Τοπικῶν Συμβουλίων περὶ παροχῆς αἰτηθέντων στοιχείων τῆς Μοναστηρικῆς περιουσίας.

— Ἐπίσης ὄρισε 15μερον προθεσίαν ἵνα ἐντὸς ταύτης τὰ Ἡγλία τῶν ἰ. μονῶν τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Κεφαλληνίας καταρτίσωσι καὶ ὑποβάλωσι εἰς τὸ οἰκείου Ὑπ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τὰ δελτία ἀπογραφῆς καὶ ἀποτιμήσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας αὐτῶν, ἧς παρερχομένης ἀπράκτου θέλει παραπέμψῃ καὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελέα.

— Ὡσαύτως ἀπεφασίσθη ὅπως κληθῶσι οἱ Οἰκονομοὶ τῶν ἰ. μονῶν Πεντέλης καὶ Πετρακῆ ἵνα λάβωσι γνώσιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διαβιβασθέντων τῷ Ὁργανισμῷ ἀντιγράφων δελτίων

ἀπογραφῆς καὶ ἀποτιμήσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν μονῶν αὐτῶν, εἰς ἣν δὲ περιπτώσιν ἐκ τῆς μελέτης τούτων διαπιστώσωσι οἱ παρελείφθη ἡ κατάγραφῃ καὶ ἀποτιμήσει ἐν τοῖς ἐντύποις δελτίοις καὶ ἑτέρων κτημάτων σπεύσωσι νὰ ὑποβάλωσι συμπληρωματικὰ δελτία, γνωσθῆ δὲ εἰς τούτους ὅτι διὰ πᾶσαν τυχὸν παραλείψιν ὑποβολῆς ἀπάντων τῶν στοιχείων τῆς μοναστηρικῆς περιουσίας ὑπέχουσι ποινικὰς εὐθύνas, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 18 παράγραφος 3 τοῦ νόμου 4684.

— Ὡσαύτως ἐπεβλήθη πειθαρχικὴ ποινὴ πρὸς τὸ Ἡγλίον τῆς ἰ. μονῆς Ἐικοσιφοινίσσης—Δραμας ἀποτελούμενον ἐκ τῶν Ἀρχ. τῶν Γρηγορίου Κατσεβάκη Ἡγουμένου καὶ τοῦ Σάββα Δαμηλάκη, καὶ μοναχοῦ Νικάνορος Ἀλιμπάντη Συμβούλου πρόστιμον ἐκ 2.000 συμμέτρως εἰς βάρος τῆς τροφοδοσίας τῶν, καθ' ὅσον τοῦτο παρὰ τὰς ρητὰς διαταγὰς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ οἰκείου Τοπικοῦ Συμβουλίου περὶ καταθέσεως τῶν μισθωμάτων εἰς τὸ Ὑπ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς προέβη εἰς ἀπ' εὐθείας εἰσπραξὶν καὶ διάθεσιν μισθωμάτων.

— Ἐπεβλήθη ὡσαύτως πειθαρχικὴ ποινὴ πρὸς τὸ Ἡγλίον τῆς ἰ. μονῆς Ἐλώνης Μαντινείας ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Ἀρχ. τοῦ Νεοφύτου Ζαρόκωστα Ἡγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν Παρθενίου Γούγουλα καὶ μοναχοῦ Τραϊφόρου Βιρνάβα συμβούλων πρόστιμον ἐκ δρχ. 2.000 συμμέτρως εἰς βάρος τῆς τροφοδοσίας αὐτῶν, καθ' ὅσον τοῦτο παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας διαταγὰς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου δὲν προέβη εἰς τὴν μίσθωσιν διὰ δημοπρασίας τῶν βοσκοτόπων τῆς μονῆς ταύτης τῶν χρησιμοποιουμένων πρότερον διὰ τὸ ποιμνιον αὐτῆς.

— Ἐπίσης ἐπιβάλλει πειθαρχικὴ ποινὴ πρὸς τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἰ. μονῆς Ὁρθοκωστῆς Μαντινείας ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ ἱερομοναχοῦ Ἱεροθέου Κούτουλα ἡγουμένου καὶ μοναχῶν Κωνσταντίνου Τρουποκούφη καὶ Γερασίμου Σούρτσου συμβούλων πρόστιμον ἐκ δρχ. 2.000 συμμέτρως εἰς βάρος τῆς τροφοδοσίας αὐτῶν, καθ' ὅσον παρὰ τὰς ρητὰς διαταγὰς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου δὲν προέβη εἰς τὴν διὰ δημοπρασίας μίσθωσιν ὀρισμείων κτημάτων τῆς μονῆς ταύτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ «Ἀπ. Βιρνάβας» ἀναγράφει ὅτι, κατὰ τὰ προαγγελθέντα, «ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου δὲν ἐώρτάσθη». Μονον τὰ Κοινοτικὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς πρωτεύουσας ἤχησαν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τῇ 20 παρελθόντος Ἰανουαρίου ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Συνόδου τοῦ Canterbury ὑπὸ τὴν πριεδρείαν τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρία. Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ἡ Α. Σ. ἐτόνισε τὴν μεγάλην ἀπώλειαν ἣ ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ χώρα διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐπισκόπου Charles Gore, «ὅστις κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἀξιοτέρων, ἐντυπωτικωτέρων, ἰσχυροτέρων καὶ μᾶλλον ἡγαπημένων μελῶν τῆς συνόδου ταύτης», ἐξῆρε δὲ τὰ μνηδικὰ χαρίσματα του «δι' ὧν ἐπλούτισεν τὴν Ἐκ-

κλησίαν ὡς ἱπιστήμων, ὡς σοφὸς καὶ πρὸ πάντων ὡς διδάσκαλος, καὶ ἐπὶ τούτοις ὡς σπάνιος χαρακτήρ καὶ ὡς βαθύτατα εὐσεβῆς ψυχή. Ἀκολουθῶν ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Gloucester Dr Headlam ὑπέβαλε πρὸς ψήφισιν τοὺς ὅρους τῆς μεταξὺ τῶν ἀγγλικαίων καὶ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐπελθούσης συμφωνίας ἐν τῇ ἐν Βόννη συνδιασκέψει τῆς 2 Ἰουλίου. Ὁ σεβ. Headlam εἰσηγούμενος τὸ ζήτημα διὰ μακρῶν ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς προτάσεώς του, ἐγκειμένην εἰς τοσούτο, ὅτι πρῶτην ταύτην φοράν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας γίνεται πρότασις εἰς αὐτὴν περὶ κοινωνίας πρὸς ἄλλην ἐκκλησίαν, καθ' ὅσον πάντοτε ἐσχολιάζετο ἢ ἀπομόνωσις τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας. Τὸ σπουδαῖον ὡς πρὸς τοὺς Παλαιοκαθολικοὺς εἶπε—εἶπεν—ὅτι ἀντιπροσωπεύουσι τὰς παραδόσεις καὶ τὰς δύο μεγάλας κινήσεις ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας ἐν τῇ Ρωμαίῃ Ἐκκλησίᾳ. Ἡδὴ—προσέθηκε—παρέχεται εἰς τὴν ἀγγλικ. ἐκκλησίαν ἡ εὐκαιρία νὰ θεωρηθῆται εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μόνωσιν ἐν ἣ ἕως ἴσθις τῆς σήμερας ἔζη. Ἐκκλησία σπουδαία οὐχὶ ἀπὸ ἐπόψεως ἀριθμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ ἐπόψεως παραδόσεων ἦτο εἰσιμιος καὶ ἀνυπόμοιος νὰ ἐλθῆ εἰς κοινωνίαν πρὸς αὐτήν. Ἡ ἐκκλησία αὕτη ἴσταται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐβ' οὐ καὶ ἡμεῖς ἱστορικῶν ἑδαφῶν. Ἐπὶ πλέον τὴν κοινωνίαν ἐπιβαλλεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἡδὴ ἡ ἀμοιβαία κοινωνία μυστηρίων καὶ πίστεως ὑπῆρχε μεταξὺ μεγάλου ἀριθμοῦ μελῶν ἑκατέρωθεν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐλέχθη ὅτι ἐάν ἡ ἀγγλικ. ἐκκλησία ἐπιδείξῃ περισσὴν φιλίαν πρὸς τοὺς παλαιοκαθολικοὺς ἢ τοὺς ὀρθοδόξους, θὰ αὐξήσῃ τὴν διαστάσιν τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Ἀσσυμμορφῶτων ἐν Ἀγγλίᾳ. Τοῦτο δὲν εἶνε πιστευτὸν—εἶπεν ὁ Dr Headlam—διότι ἐάν ἡ ἐκκλησία ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἑνωσιν, θὰ στραφῆ πρὸς ἀμφότερας τὰς κατευθύνσεις. Πάν βῆμα πρὸς τὴν χριστ. ἑνωσιν θὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ διαβήματα, ἅτινα οὐκ ἔστιν ἡ καταστάσις περισσώτερα ἐπιθυμητὰ καὶ εὐκολώτερα.

Ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις ἐγένετο δεκτὴ πανψηφί. Ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Norwich ἐδήλωσεν ὅτι ψηφίζει μὲν αὐτήν, προσέθετο δ' ὅμως ὅτι εἶνε σπουδαιότατον νὰ διασαφηθῆ ὅτι πρόκειται περὶ «κοινωνίας» (intercommunion) καὶ οὐχὶ περὶ «εἰώσεως» (union), ὡς φαίνεται νοοῦσα ἢ ἀποφασίς τῆς συνδιασκέψεως. Εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Lincoln εἶπεν ὅτι κατ' αὐτὸν ἡ κοινωνία ἦτο ἑνωσις ἢ ἐκκλησία πρέπει νὰ ἀποσκορακίσῃ τὰς τρομερὰς περὶ ὁμοιομορφίας (uniformitarian) ἰδέας τοῦ παρελθόντος.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἡ Ἀμερικανικὴ Περίθαλψις ἐδώρησεν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης 400 ὀκάδας ὀρύζης καὶ 250 ὀκ. κακάου.

ΔΙΑΦΥΡΑ

Ὁ πρό τινας ἐκλεγείς ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Heidelberg διὰ τὴν ἔδραν τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας Καθηγητῆς Dr Günter Dehn δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρξίσῃ τὰ μαθήματά του ἐνεκεν τῆς κατ' αὐτοῦ θορυβώδους ἀντιδράσεως τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν τοῦ ἐν λόγῳ Πανεπιστημίου. Τοῦτου ἕνεκα ὁ καθη-

γητῆς ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ πρόσκλησιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Halle, ἀλλ' ὅταν ἐπεχειρήσῃ τὸ ἐναρκτήριον αὐτοῦ μάθημα ὁ Πρύτανης ἐδρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προστατεύσῃ τὸν νέον καθηγητὴν κατὰ τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν, τοποθετήσας ἀστυνομίαν ἐν τῇ παραδόσει. Καὶ οἱ μὲν ἀνήκοντες εἰς τὸ κόμμα τοῦτο καθηγηταὶ καὶ φοιτηταὶ ἤρριψαν διὰ τοῦτο νὰ παραιτηθῶσιν ὁ τε καθηγητῆς καὶ ὁ Πρύτανης· ἀλλὰ πολυάριθμοι καθηγηταὶ ἄλλων γερμανικῶν πανεπιστημίων, ἐν οἷς καὶ ὁ Karl Barth, ἐδημοσίευσαν δήλωσιν δι' ἣς ἐπικρίνουσι τὴν λυπηρὰν ταύτην διαγωγὴν, πρωτοφανῆ εἰς τὰ χρονικά πανεπιστημιακῆς θεολογικῆς σχολῆς, καὶ ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς ὑπεριμάχους τῶν καθ' ὧν ἡ καταφορά.

Ἡ ἑνωσις τῶν καθολικῶν πανεπιστημίων ὀργάνωσε κατὰ τὰς περυσινὰς διακοπὰς (8-22 Αὐγ.) ἐν Σάλτσμπουργ συνδιασκέψεις καθ' ἃς ὄμιλησαν διάφοροι καθηγηταὶ ἐπὶ ἐπικαιρῶν θεμάτων. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρξαν τὰ ἀκόλουθα: Karl Adam (Τυβίγγης) περὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ διάσημος ψυχολόγος τῆς Βιέννης Rudolf Allers περὶ τῆς ἀνθρ. ψυχῆς, H. Eibl (Βιέννης), E. Bullough (Cambridge), A. Gemelli (Μιλάνον): ἡ Φιλοσοφία καὶ αἱ πειραματικαὶ ἐπιστήμαι, Pizygara: τὸ πρόβλημα τῆς συγχρόνου Θεολογίας, Paul Simon (Τυβίγγη): αἱ ἀρχαὶ τῆς Μεταφυσικῆς, ἡ Γαλλία ἀντιπροσωπεύθη διὰ τοῦ γνωστοῦ φιλοσόφου Maritain.

Ὡς γνωστόν, τὰ ἱερά κείμενα τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων σλαβοφώνων εἰς τὰς ἱεροτελεστίας αὐτῶν εἶνε εἰλημμένα ἐκ τοῦ κειμένου τῆς μεταφράσεως τῶν ἀγ. Γραφῶν, τοῦ πρώτου ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς τυπογραφίας Ὀστρόγ ἐν Βολνιά τῷ 1581 δαπάναις τοῦ μεγάλου δουκὸς Βασιλείου Κωνσταντινοβίτς Ὀστρόγ καὶ τῆ ἐπιστάσις κύκλου σοφῶν οὐκρανῶν, ἑλλήνων, ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ ρώσου ἡγεμόνος θεολογικῆς Ἀκαδημίας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γερασίμου Σμοτρίτσκη. Οὕτω τῇ 12-21 Αὐγούστου τοῦ 1581 εἶδε τὸ φῶς ἡ σλαβωνικὴ αὕτη ἀγ. Γραφή, ἣτις ἔκτοτε ἀποτελεῖ μνημειώδες ἔργον διὰ πάντα τὸν ὀρθόδοξον σλαβικὸν κόσμον. Ὁ τόμος διηροεῖτο εἰς 5 μέρη καὶ ἀπετελεῖτο ἐξ 828 φύλλων μεγάλου σχήματος· ἐκάστη σελίς ἦτο δίσηλος, ἔκοσμεῖτο δὲ διὰ διαφόρων κοσμημάτων, εἶχε δὲ καὶ τὰ πρῶτα κεφαλαῖα τῶν κεφαλαίων διακόσμητα. Ἡ ὅλη ὄψις τῆς Γραφῆς ἦτο ἐπιβλητικὴ καὶ πολυτελής, καίτοι ἀτεχνῶς τὴν ἐμφάνισιν. Συνέκειτο ἐξ 77 βιβλίων, ἦτοι τῶν τῆς Κ. Δ., τῶν τῆς Κ. Δ. καὶ τῶν Ἀποκριφῶν, περιελάμβανε δὲ λάθη πολλά. Ταύτης τῆς ἐκδόσεως σώζονται ὀλίγιστα ἀντίτυπα, ἐφέτος δ' ἐωρτάσθη ὑπὸ τῶν σλαβῶν ἢ 350ῇ ἑκατονταετηρίδι αὐτῆς.

Ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου Μαρτίν Σπρέγγλιγγ κατῳρθώσε νὰ ἀναγνώσῃ τὰς περιφημοὺς σιναϊκὰς ἐπιγραφὰς, αἵτινες μέχρι σήμερον ἀπετέλουν ἐν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων ἐπιστημονικῶν αἰνιγμάτων. Τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ ἤδη ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Σικάγου Αἰ ἐπιγραφαὶ αὗται τοῦ Σινᾶ εἶχον ἀποκαλυφθῆ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1904 ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ ἀρχαιολόγου σέρ Φρίντερς Πέτερη κατὰ τὴν ἀρχαιολογικὴν αὐτοῦ εἰς Σινᾶ ἐκδρομὴν. Κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν φρεατοῶδων ορυγμάτων, ἅτινα ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ Φαραῶ Ἀμενεχμέτ Ι' πρὸς ἀνορύξιν μεταλλευμάτων χαλκοῦ καὶ πολυτίμων λίθων ἐν τῷ ὄρει, ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἔλαβε τὰς πλάκας τοῦ νόμου, ὁ Πέτερη εὗρεν ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν φρεατῶν ἐπιγραφὰς τινὰς, ὧν τὰ γράμματα πρὸς οὐδενὸς ἀλφαβήτου γράμματα ὁμοιάζον. Ἐπὶ 25ετιᾶν ὄλην οἱ ἐπιστήμονες μάτην προσεπάθον νὰ μαντεύσωσι τὴν ἔνοιαν τῶν σημείων ἐκείνων. Σήμερον ὁ καθηγ. Σπρέγγλιγγ ἀποδεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ ἐπικλησίων πρὸς θεῶν.

ΔΕΛΤΙΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΑΕΥΘΥΝΟΥΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΟΦΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 80. ΕΣΩΤ. ΦΡ. 80. ΑΜΕΡ. ΔΟΛ. 3
ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗ ΕΒΡΑΪΚΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ ΔΡΧ. 100
ΜΑΘΗ ΧΑΡΙΩΝ ΔΡΧ. 80. ΙΕΡΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 80
ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΔΡΧ. 30

Τὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν» ἐμβάσματα δέον νὰ διευθύνωνται :

Ο.Δ.Ε.Π. Δελτίον «Ἐκκλησία». Γραφεῖα Ι. Συνοδου. Πᾶσα δὲ ἐπιστολὴ ἀφορῶσα εἰς τὴν σύνταξιν δέον νὰ διευθύνηται :

Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Ἀρχιεπισκοπὴν.

—Ὁ γεν. γραμματεὺς τῆς ἀμερικ. ἀγιογραφικῆς Ἐταιρείας ἀνεκοίνωσεν ἐπ' ἐσχάτων ὅτι πρὸ τινος ἐπερατώθη ἢ μετάφρασις τῆς Βίβλου εἰς τὴν γλῶσσαν «μέμ». Αὕτη εἶνε ἡ 887η γλῶσσα εἰς ἣν ἔχει μεταφρασθῆ ἢ ἀγ. Γραφῆ εἶτε ὁλόκληρος εἶτε τμηματικῶς. Ἡ ἀγ. Γραφῆ εἶνε ἤδη μεταφρασμένη εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ζουλοῦ καὶ τῶν Κάφρων. Τὴν μετάφρασιν «μέμ» κατώρθωσαν ὁ ἱερεὺς Ντέντλη Πέκ καὶ ἡ σύζυγός του, τούτους δ' ἐβοήθησεν ὁ γέρον Ἰνδὸς ἐκ Γουατεμάλας Ἀντισέτο Βελασκέξ, γνωστὸς τῆς Ἰσπανικῆς καὶ ἐπὶ τριετίαν σπουδάσας ἐν τῷ Ἀγιογραφικῷ Ἰνστιτούτῳ. Μὴ ὑπαρχουσῶν ἐν τῇ «μέμ» ἀντιστοιχίῳ λέξεων πρὸς μετάφρασιν πολλῶν ἐννοιῶν τῆς ἀγ. Γραφῆς οἱ μεταφρασταὶ βοηθοῦμενοι ὑπὸ τοῦ Βελασκέξ ἠναγκάζοντο νὰ δημιουργῶσι νέας λέξεις ἀγνώστους εἰς τοὺς Ἰνδούς. Ἡ ἐν λόγῳ μετάφρασις ἤδη ἐκτυπῶται.

—Ἡ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐξ ἰδιωτικῆς ἐν Χάλλῃ βιβλιοθήκης ἀπολεσθεῖσα ἀγία Γραφῆ τοῦ Λουθήρου ἦτις ἐξετυπώθη τῷ 1552 καὶ ἐξετιμήθη ἀντὶ 100,000 μάρκων. εὑρέθη ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ἀπολυθέντος φύλακος τοῦ μουσείου, ὅστις κλέψας αὐτὴν ἠτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς πώλησιν.

—Μετὰ πενταετῆ ἐνδελεχῆ ἐργασίαν τὸ ἐθνικὸν Ἰνστιτούτον τῶν τυφλῶν (National Institute for the Blind) συνεπλήρωσε πρὸ τινος τὴν α'. ἐκδοσιν τῆς ἀγ. Γραφῆς εἰς γλῶσσαν ἀραβικὴν διὰ τοὺς τυφλοὺς (arabic Braille). Τὴν ἐκδοσιν θὰ διαδώσῃ εἰς τὴν Ἀραβίαν, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν βόρειον Ἀφρικὴν ἢ Βρετανικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρεία. Ἡ ἀραβικὴ ἐκδοσις ἀποτελεῖται ἐκ τόμων 32. Τὴν μεταγραφὴν τῆς Γραφῆς εἰς ἀραβικὴν Braille εἶχεν ἀναλάβει μία κυρία διαβιούσα ἐν Παλαιστίνῃ, ἐκ τοῦ χειρογράφου δ' αὐτῆς ἡ ὑπερθεσία τοῦ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτου ἐξεργάσθη τὰς μεταλλικὰς πλάκας ἀφ' ὧν προήλθεν ἡ ἐκδοσις

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ψαλτήριον μετὰ τῶν ἐννεα φθῶν καὶ τῆς ἐρημ-

νείας ὅπως δεῖ στιχολογεῖσθαι τὸ ψαλτήριον ἐν ὄλῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ᾧ προσετέθη ἡ ἐρημνεῖα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου εἰς τὴν Βίβλον τῶν Ψαλμῶν μετὰ τῆς πρὸς Μαρκελλίνον ἐπιστολῆς καὶ ἐρημητικῆς παράφρασις εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν σὺν ταῖς διαφοραῖς τοῦ ἔβρ. κειμένου ἀπὸ τοῦ τῶν ἐβδομήκοντα ἐρημνεῶν ὑπὸ Χαριλάου Ι. Παπαϊωάννου δ. Θ. Ἐκδότης «Νέα Ἑλλ. Ἡώς» (Ι. Χατζηϊωάννου). Ἀθῆναι 1931. — Ἡ ἐκδοσις αὕτη τοῦ ψαλτηρίου ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιόζον, ὅτι ἀπέναντι τοῦ κειμένου (τῶν Ο') ἐκείνου ψαλμοῦ διηρημένον εἰς στίχους ἐτέθη ἡ ἐρημνεῖα τοῦ ἀγ. Ἀθανασίου, ἡ δ' ἀντίστοιχος παράφρασις κεῖται ὑποσελίδιῳ καὶ ἀποδίδει τὴν ἀκριβῆ ἐννοίαν τοῦ κειμένου, λαμβανομένου ὅτι ὅψιν δεῖ ἢ τε παράφρασις αὕτη ἐπιλοπονήθη ὑπὸ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἰδία ἐρημητικῶν θεολογικῶν ἔργων γνωστοῦ εἰς τὴν κόσμον τῶν θεολογικῶν γραμμάτων καθηγητοῦ κ. Παπαϊωάννου καὶ ἡ ὅλη ἐκδοσις ἐγένετο ὑπὸ τὴν τοῦ αὐτοῦ ἐπιστασίαν μετὰ φιλοκαλίας περισσής, τὸ ἔργον καταλαμβάνει σπουδαίαν θέσιν ἐν τοῖς περὶ τοῦ ψαλτηρίου φιλοπονήμασι καὶ ἀποβαίνει ἀπαράτητον εἰς τὰς βιβλιοθήκας οὐ μόνον τῶν θεολογούντων καὶ τοῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ παντὸς χριστιανοῦ.

—Ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀκαδημαϊκῶν καὶ ἄλλων βυζαντιολόγων ἀγγέλλεται προσεχῶς ἡ ἐκδοσις Ἀσκητικῶν τεύχους πρὸς τιμὴν τοῦ ἀειμνήστου Σπ. Π. Λάμπρου τῆ συμμετοχῆ τῶν μαθητῶν, φίλων καὶ συνεργατῶν ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ στίβῳ καὶ ἐν γένει τῶν τιμώντων τὸ ἔργον τοῦ ἐκλιπόντος διακρηπτοῦς ἐπιστήμονος. Αἱ πρὸς ἀπαριτιμὸν τοῦ τόμου ἐπιστημονικαὶ συμβολαὶ θὰ σχετίζωνται πρὸς τὰ ποικίλα καὶ εὐρύτατα ἐπιστημονικὰ πεδία, τὰ ὅποια ἐκαλλιέργησεν ὁ τιμῶμενος ἐρευνητής.

Ἀντωνίου Καραγιάννη, Δύο κοινωνικά ζητήματα: Α' ὁ κομμουνισμός· Β' ἡ ἄμυνα τῆς παραγωγῆς μας. Ἀθῆναι 1930.

Γε. Φρ. Ἐγελος. Λόγος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει αἰῶνος ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐκείνου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 14 Νοεμβρίου 1931 ρηθεὶς ὑπὸ Κ. Ι. Λογοθέτου. τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας, Ἀθῆναι 1931.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἰ. Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Κενῆς οὐσῆς τῆς θέσεως τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Φιλίαις ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» καλοῦνται οἱ βουλούμενοι νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην ἵνα μέχρι τέλους Φεβρουαρίου προσέλθωσιν εἰς τὰ ἐνταῦθα Γραφεῖα καὶ υποβάλωσι τὰ κατὰ νόμον δικαιολογητικά ἔγγραφα αὐτῶν τὰ ἐμφαινόμενα τὰ προσόντα των, μετ' αἰτήσεως τῶν ἐνοριτῶν νομίμως ἐπικεκοιμημένης καθ' ὅσον τὴν ἐπομένην γενήσεται ἡ ἀνακήρυξις τῶν ὑπακηφίων. Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω εἰς τὰς θύρας τοῦ ναοῦ πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, εἰς τὸν ἐγγώριον τύπον καὶ τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἐπὶ ἀποδείξεσιν ὑποβληθησομέναις ὑμῖν ὑπὸ τῆς οἰκειᾶς ἐνοριακῆς ἐπιτροπείας. † Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος.

Τύποις «Φοίνικος», ὁδὸς Σταδίου 44, Ἀθῆναι